

Národní knihovna ČR

**Zpráva ze služební cesty na 54. Mezinárodní knižní veletrh
ve Frankfurtu nad Mohanem ve dnech
8. - 14. října 2002**

*Předkládají: Mgr. Světlana Knollová, vedoucí oddělení doplňování zahraniční literatury
Mgr. Irena Burešová, referent odpovědný za nákup zahraniční literatury*

Účel cesty: seznámit se s novinkami na knižním trhu, navázat kontakty s představiteli světových nakladatelství, sejít se s kolegy z partnerských institucí, získat nové prameny k doplňování fondů Národní knihovny ČR

Termín cesty: 08. 10. – 14.10. 2002 (8.10. - odjezd pozdě večer autobusem, 14.10. brzy ráno příjezd do Prahy)

Naše letošní návštěva Frankfurtského knižního veletrhu byla provázena dramatickými okolnostmi. Kolegyně ze zahraničního oddělení nám zajistily hotel, který se hned při prvním pohledu ukázal jako hodinový. Dostaly jsme se do velice svízelné a nebezpečné situace, kterou se podařilo řešit jednak díky vstřícnosti pracovníků ubytovacího centra přímo na Frankfurtském veletrhu, jednak díky pomoci příbuzných a kolegů v Národní knihovně a v neposlední řadě díky tomu, že jsme měly s sebou vlastní mobilní telefon a mezinárodní platební kartu.

Hotel se jmenoval *Aba* a nacházel se v pochybné čtvrti poblíž Hlavního nádraží na adrese Elbestraße 33. Chtěli bychom upozornit, že i další ubytovací zařízení z této lokality slouží především k poskytování sexuálních služeb a k setkáním osob evidentně nekalých aktivit. Ulice kolem slouží jako útočiště bezdomovců, pasáků a narkomanů. Pohybovat se mezi nimi nebylo ani bezpečné ani příjemné. Což teprve strávit noc na pokoji, kde vše prozrazuje jeho skutečný účel. Doufáme, že náš otřesný zážitek poslouží jako varování těm, kdo se zrovna chystá na služební cestu, a tomu, kdo zrovna vyřizuje formality. Ponaučení, které z toho vyplývá: na dobu velkých mezinárodních akcí je třeba si zařizovat ubytování s velkým časovým předstihem, zásadně nezajednávat neprověřené hotely nebo aspoň hotely, které nejsou v oficiální nabídce městských webových stránek.

Jinak byl pro nás 54. ročník Frankfurtského knižního veletrhu, ostatně jako každý rok, sice pracovně velice náročný,

ale přínosný. Letos se tu představilo 6 375 vystavovatelů z 110 států s více než 400 tisíci tituly v různých jazycích a úpravě. Tradičně velkou část tvořili vystavovatelé z Německa, a to téměř třetinu. Frankfurtský knižní veletrh navštívilo téměř 265 000 lidí, což je o 2,6 % více než minulý rok. Především v sobotu chodily ve všech halách zástupy návštěv-

níků. Lákadlem se staly autogramiády, autorská čtení a soutěže pro děti a dospělé. Informaci o dění na veletrhu poskytovala čísla veletržního vydání *The Bookseller Daily*, které obsahovalo články nejen o angloamerickém knižním trhu.

Již druhým rokem byly na Frankfurtském veletrhu prováděny zvláštní bezpečnostní opatření. Hlavně se to týkalo pavilónu, kde se nacházely expozice Spojených států amerických, Velké Británie, Izraele, Austrálie, Jižní Afriky a některých dalších zemí. U vchodu kontrolovala bez-

pečnostní služba zevrubně zavazadla včetně kabelek. Naštěstí k žádnému incidentu ve veletržních prostorách nedošlo.

vším cenovou politiku na velkém státu z různých kontinentů. Tato zákazníkovi velké nepřehledno a ve sledování vývoje knižního trhu. že objednávky poslané jednomu vyřizeny jiným; přesně řečeno nakladatelství zastřešuje. V horším ztratí během slučování několika objednané produkce nedočká. Největší nebezpečí hrozí u mnohasvazkových publikací, které vycházejí na pokračování i několik let: občas je dost složité se dopátrat, kdo vlastně převzal tu nebo jinou kontinuaci, a vyžádat si další svazek nebo aktualizaci. Bohužel ne vždy platí, že čím větší korporace, tím je kvalitnější práce jejich zaměstnanců.

Hojná návštěvnost a stále velký počet vystavovatelů potvrzují, že Frankfurtý veletrh zůstává největším evropským knižním veletrhem s obrovským významem. Účast na něm je důležitá nejen pro velká nakladatelství: středně velcí a menší nakladatelé mají možnost se právě zde dostat do povědomí nakladatelské a čtenářské veřejnosti. Česká kolektivní expozice sídlí již druhým rokem v hale číslo 5, letos ale dostala nový zajímavější ráz a byla poměrně hojně navštěvována jak krajany žijícími v Německu, tak i bohemisty.

Nejvýraznějším rysem světové nakladatelské politiky posledních let je slučování menších, ale i větších nakladatelství do obrovských korporacních celků, z nichž se některé zase po nějaké době rozpadávají a zúčastnění nakladatelé se spojují do dalších celků. Takové korporace mají pak nadnárodní charakter a mohou kontrolovat přede-území zahrnujícím občas i situace znamená pro vyžaduje obrovské úsilí. Konkrétně se může stát, nakladatelství, budou korporací, která tato případě se objednávky institucí a zákazník se

Naše letošní návštěva Frankfurtý veletrhu byla v určité míře poznamenána osobním vyřizováním reklamací, navazováním nových kontaktů a přímým objednáváním žádaných publikací za veletržní ceny. Všechny publikace objednané na veletrhu došly během tří týdnů po jeho

skončení, přičemž někteří nakladatele nám dali až neuvěřitelných 55 % slevy. Příští rok bychom měli ještě více využít letošních zkušeností.

Čestným hostem se letos stala Litva. Ve srovnání s loňskou (Řecko) a především předloňskou (Polsko) prezentací byla expozice Litvy poněkud skromnější. Úloha čestného hosta je na Frankfurtském veletrhu nejen prestižní, ale i finančně velice náročná. Snaha ale byla: probíhala čtení děl litevských autorů v německém překladu, konala se výstava grafiky litevských výtvarníků; byly nabízeny brožury věnované litevským dějinám, místu litevštiny ve skupině indoevropských jazyků, kultuře a umění Litevské republiky. Na letošním ročníku Frankfurtského knižního veletrhu bylo dohodnuto pokračovat v dosavadním programu „Čestného hosta“. Příští rok se takto představí Rusko.

Závěr

Přes počáteční problémy s ubytováním stal se pro nás letošní ročník Frankfurtského veletrhu inspirativním pro další práci s nakladatelskou obcí, pomohl nám udělat si představu o aktuální situaci na knižním trhu a setkat se s kolegy a dodavateli.

Mgr. Světlana Knollová a Mgr. Irena Burešová